

Олена Барабаш
ст. викладач, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ МУЛЬТИМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ АВІАЦІЙНОГО ПРОФІЛЮ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

У процесі інтеграції України до світового соціально-економічного простору зростає потреба у висококваліфікованих, компетентних фахівцях, які готові вступати в професійно-ділову комунікацію із зарубіжними партнерами та ефективно функціонувати в багатонаціональному колективі. Усе це обумовлює необхідність пошуку нових шляхів підвищення ефективності мовної підготовки студентів.

Авіація належить до однієї з найбільш глобалізованих галузей економіки будь-якої держави. Стандартизація правил експлуатації авіаційної техніки, використання світового повітряного простору висувають високі вимоги до кваліфікації фахівців авіаційного профілю – від льотного складу до персоналу наземних служб забезпечення. Професійно-комунікативна компетентність таких фахівців зумовлює успішність їх діяльності та є показником їх професійної зрілості та активності. Досягнення майбутніми фахівцями авіаційного профілю в процесі підготовки в закладах вищої освіти (ЗВО) професійно достатнього рівня володіння іноземною мовою (мовою країни навчання) дозволяє вести професійно-ділові та наукові переговори з представниками інших країн, працювати з технічною документацією і науковою літературою, здійснювати виробниче стажування, в тому числі і за кордоном.

Разом з тим, на сьогоднішній день мовна підготовка студентів-іноземців у ЗВО України є тривалою і складною. За результатами досліджень, достатньо високого рівня оволодіння мовою за перший рік навчання набувають лише 22–24 % студентів, а решта – знаходиться на елементарному рівні. При цьому було виявлено низький рівень сформованості лінгвопізнавального і професійно-комунікативного компонентів готовності майбутніх фахівців авіаційного профілю до мультимовного спілкування у професійній діяльності, наслідком

чого є недостатня мотивація студентів до вивчення програм підготовки в цілому і професійно орієнтованої мови зокрема.

Аналіз сучасних психолого-педагогічних досліджень показав, що в теорії накопичено певний досвід у розробці проблеми поєднання професійної підготовки студентів з процесом вивчення іноземної мови. Проте, в існуючій теорії та практиці вищої освіти проблема процесу мовної підготовки, підготовки до мультимовного спілкування в освітньому просторі технічного ЗВО цілісно не досліджена. Ще менш дослідженою є проблема підготовки мультимовних студентів як фахівців саме авіаційного напрямку. Недостатньо розглянуті функціональні компоненти системи підготовки таких фахівців до навчання іноземною мовою, питання мультимовного спілкування в професійній діяльності, а також моделювання процесу розвитку освіти як умови ефективного функціонування навчального закладу. Крім того, слід зазначити відсутність змістовно-методичної бази, необхідної для підготовки майбутніх авіаційних фахівців до мультимовного спілкування в професійній діяльності.

Особливістю технічних ЗВО України є те, що для студента-іноземця виникає необхідність паралельного вивчення декількох іноземних (для нього) мов. Так, у якості мови навчання (L2) вибирається, як правило, мова країни перебування (українська, російська), а в якості мови міжнародного обміну і подальшої трудової інтеграції (L3) – англійська, французька та ін. При цьому, жодна із зазначених мов не є для студента рідною (L1). Вказана особливість формує додаткові вимоги до мовної підготовки і значно подовжує процес загального навчання авіаційного фахівця, що незмінно позначається на конкурентоспроможності системи освіти України.

Вищезазначене зумовлює актуальність пошуку і обґрунтування оптимальних шляхів процесу підготовки майбутніх фахівців авіаційного профілю до навчання та мультимовного спілкування, які сприяють швидкому формуванню професійних навичок і можливостей їх використання у професійній діяльності. Розкриттю особливостей мультимовної підготовки студентів-іноземців авіаційного профілю і присвячена доповідь.